זון אויפגאנג — 4.21.
זון אונטערגאנג — 8.41.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

אידישע וואכרט

THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער:
ניט באשטימט

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

Vol. 21, No. 158. Winnipeg, Tuesday July 7, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג

דינסטאג כב׳ תמוז, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY JUL 1931

ארבעטער פראקציע האט זיך צוריקגעצויגן פון אלע קאנגרעס קאמיסיעס אויס פראטעסט

וויצמאן טאר ניט פארבלייבן פרעזידענט, זאגט שטריקער

אטאקירט ציוניסטישן פירער פאר זיין קעגנערשאפט צום לאזונג פון אידישער מערהייט. — אידישע אגענטור צייגט באריכט האט דעפיציט פון פיר מיליאן דאלאר. — אלגעמיינע ציוניסטן שאפן פאראייניקונג, וועלכע איז אבער ווירקזאם ערשט נאכן קאנגרעס. — מאיר גראסמאן פארן קאנגרעס געריכט

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואכרט" פון "איטא")

באזעל, יולי 6 (איטא). — בעת די גאנצע צעזאכט האט זיך געקאכט אין די קאמיסיע צימערן פונ׳ם מוסטער מעסע האל, וואו דער קאנגרעס קומט פאר, מיט קאמיסיע פאליטישע פראגעס. אין דער גרעסטער צימער איבערגעגעבן געווארן אין רשות פונ׳ם קאנגרעס געריכט, וואס האט פראצעסירט מאיר גראסמאן, רעוויזאנים־טיעשר פירער, פאר ארויסגעבן צו דער פרעסע דעם אינהאלט פונ׳ם ווייסן פאפיר אין אקטאבער, 1930, איידער דער דאקומענט איז אפיציעל פארעפנטלאכט געווארן.

מאיר גראסמאן איז ריינגעוואשן געווארן פון דער קלאגע פון ברוך פון צוטרוי, אבער ער האט געקראגן אן אויסרייד פאר ברוך פון דיסציפלין, אן מאטיוון פון זעלבסט נוצן.

די אויסגאבן פונ׳ם פראצעס זיינען צעטיילט געווארן וואס איז געגומען געווארן אין אפריל מאנאט באווייזט אז די באפעלקערונג פון ענגלאנד און ווייל באשטייט איצט פון 39 מיליאן, 947 טויזנט און 931 נפשות. דער דאזיקער צי־פער איבערשטייגט דעם צענזוס פון 1921, אויף צוויי מיליאן, 61 טויזנט און 232 נפשות.

דער איצטיקער צענזוס באווייזט אז אין ענגלאנד און אין ווייל זיינען פאראן 19 מיליאן, 138 טויזנט און 844 זכרים און 20 מיליאן, 809 טויזנט און 87 נקבות.

ווייצמאן — אראבישער פארשטייער וואכרט קאנגרעס

באזעל, יולי 6 (איטא). — א וואכרנונג, אז דער ציוניסטישער קאנגרעס זאל ניט אנגענומען קיין שום שריט וואס זאלן שאפן א פיינטלאכע שטימונג ביי די אראבער, איז געמאכט געווארן־הייטן אין אן אפיציעלן בריוו פון זשענעוא, פון עמיר ארסלאן, וועלכער פארטרעט די פאלעסטינער־סיריש דעלעגאציע אין זשענעוא.

דער בריוו באטאנט, אז פאלעסטינע איז געווען אן אראביש לאנד שוין פאר פערצן דורות.

באזעל, יולי 6 (איטא). — גרוים אויס־רעגונג האט געהערשט ביי דער זיצונג פונם קאנגרעס היינט, ווען דאבערט שטריקער, פירער פון די עסטרייכישע רעוויזאניסטן, האט ציטירט פון פלאטפארם דר. ווייצ־מאנס אינטערוויו מיט דער "איטא" לעצטע וואך, אין וועלכער ער האט געזאגט, אז פון סימפאטיסטן ניט מיט דער פארעהונג פאר א אידישער מערהייט אין ארץ־ישראל, ווייל די וועלט וואלט עס מיספארסטיעטשט ווי א וואונש, ארויסצוטרייבן די אראבער. א סך דעלעגאטן האבן איבערגערעדן זיין רעדע מיט פראטעסטן, ווען שטריקער האט געלייענט דעם אינטערוויו.

שטריקער האט ווייטער אנגעצייגט, אז פאר די לעצטע צען יאר האבן די אירן קאנ־לאניזירט זיבן טויזנט מענשן אין פאלעס־טינע. וואס איז ניט מער ווי די אראבישע נעבורט ראטע פאר זיבן חדשים צייט. ער האט אטאקירט די חיובע געהאלטן פון די ציוניסטישע באאמטע, אנציינדיק, אז א דריטל פון דער אידישער באפעלקערונג פון פאלעסטינע איז איר חיונה פון אינדוס־טריע און האנדל, פאר וועלכע די ציוניס־טישע עקזעקוטיווע האט גארנישט ניט גע־טאן.

יפסקי פארטיידיקט ווייצמאנען, אבער ער קריטיקירט שארף די בריטישע רעגירונג

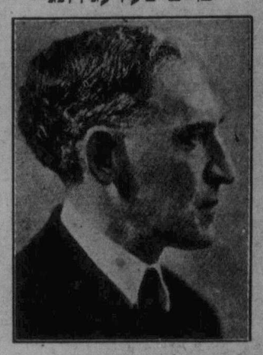

לואיס ליפסקי

באזעל, יולי 6 (איטא). — אויף הייני־טיקער נאכמיטאגיקער סעסיע האט לואיס ליפסקי, פארסטייער פון די אמעריקאנער ציוניסטן, פארטיידיקט ווייצמאנען, אבער ער האט שארף קריטיקירט די בריטישע רעגירונג. אויסדרוקנדיק די מיינונגען פון דער אמעריקאנער דעלעגאציע וועגן דער לאגע, צווישן אנדערש האט ער געזאגט:

"די מאנדאטן מאכטן האט גארנישט ניט געטאן צו פארלייכטערן דר. ווייצמאנס ער שוערע לאגע. זי האט דערלויבט די פיינטשאפט פון די אידישע מאסן צו וואקסן, גלייכצייטיק צו די פאלן, זי האט אויסגעצייגט די גרעסטע גלייכגילטיקייט צו די באציאונגען צווישן ענגלאנד און די אירן. אויב זי האט זיך עטוואס געענדערט אין די לעצטע פאר חדשים, זינט עס איז ארויסגעגעבן געווארן פרעמיער מאקדא־נאלדס בריוו, נאך וועלכן מען האט גע־קאנט דערוואר־טן א מילדערע באציאונג, — אין עס איז ווערן נאך שטיינגער, ווי פריי־ער".

ליפסקי האט פארענדיקט זיין רעדע מיט א רוף פאר אחדות אין דער ציוניסטישער אראנזיאציע, וועלכע אונטערשייד־ן זי־זאלן ניט עקזיסטירן בנוגע פאלעסטישע מע־טארן.

אראבישער פארשטייער וואכרט קאנגרעס

באזעל, יולי 6 (איטא). — א וואכרנונג, אז דער ציוניסטישער קאנגרעס זאל ניט אנגענומען קיין שום שריט וואס זאלן שאפן א פיינטלאכע שטימונג ביי די אראבער, איז געמאכט געווארן־הייטן אין אן אפיציי־עלן בריוו פון זשענעוא, פון עמיר ארסלאן, וועלכער פארטרעט די פאלעסטינער־סיריש דעלעגאציע אין זשענעוא.

דער בריוו באטאנט, אז פאלעסטינע איז געווען אן אראביש לאנד שוין פאר פערצן דורות.

באזעל, יולי 6 (איטא). — גרוים אויס־רעגונג האט געהערשט ביי דער זיצונג פונם קאנגרעס היינט, ווען דאבערט שטריקער, פירער פון די עסטרייכישע רעוויזאניסטן, האט ציטירט פון פלאטפארם דר. ווייצ־מאנס אינטערוויו מיט דער "איטא" לעצטע וואך, אין וועלכער ער האט געזאגט, אז פון סימפאטיסטן ניט מיט דער פארעהונג פאר א אידישער מערהייט אין ארץ־ישראל, ווייל די וועלט וואלט עס מיספארסטיעטשט ווי א וואונש, ארויסצוטרייבן די אראבער. א סך דעלעגאטן האבן איבערגערעדן זיין רעדע מיט פראטעסטן, ווען שטריקער האט געלייענט דעם אינטערוויו.

שטריקער האט ווייטער אנגעצייגט, אז פאר די לעצטע צען יאר האבן די אירן קאנ־לאניזירט זיבן טויזנט מענשן אין פאלעס־טינע. וואס איז ניט מער ווי די אראבישע געבורט ראטע פאר זיבן חדשים צייט. ער האט אטאקירט די חיובע געהאלטן פון די ציוניסטישע באאמטע, אנציינדיק, אז א דריטל פון דער אידישער באפעלקערונג פון פאלעסטינע איז איר חיונה פון אינדוס־טריע און האנדל, פאר וועלכע די ציוניס־טישע עקזעקוטיווע האט גארנישט ניט גע־טאן.

בן־גריון פראטעסטירט וואס אר־בעטער קריגן ניט פארזיצער־שאפט פון קאמיסיעס

(ספעציעל פאר ד. א. וו. דורך "איטא")

באזעל, יולי 6 (איטא). — די נאכמי־טאגדיקע זיצונג פונ׳ם ציוניסטישן קאנ־גרעס האט זיך היינט געעפנט מיט א דער־קלערונג פון בן־גריון פארשטייער פון דער ארבעטער פראקציע, אז זיי פראקציע באַ־טראכטט עס ווי א ברוך פון טראדיציע, וואס זי, די גרעסטע פראקציע ביים קאנגרעס, האט ניט געקראגן די פארזיצערשאפט פון דער "קאמיסיע איבער קאמיסיעס", — די חזקה פון דער גרעסטער פראקציע ביי יעדן ציוניסטישן קאנגרעס.

בן־גריון האט דערקלערט, אז אויס פרא־טעסט קעגן דער דאזיקער האנדלונג ציט זיך די ארבעטער פראקציע צוריק פון אלע קאנגרעס קאמיסיעס.

—(::)—

שנייד־ט ווייץ אין אנטאריא

טשאטהאם, אנט., יולי 7. — גיל־בערט ראמי, א אמרמער פון דאווער, האט געשניטן א גוטע גערעטעניש פון 18 אקער ווייץ. דאס איז דער ערסטער ווייץ שניט אין דער געשיכטע פון דעם טייל פון לאנד.

ריכטער נעמען אן באשלום ווענן מישיגאנער רעגיסטראציע ביל

באשלום וועט אבער ניט פארעפנטלאכט ווערן ביז צום סוף וואך. — אין ניו דזשורסי גייט אריין אין קראפט געזעץ וואס פארבאט באשעפטיקונג פון פרעמדגעבארענע ביי געזעל־שאפטלאכע ארבעטן

דעטראיט, מיש., יולי 7 (איטא). — דער פערערלער געריכט, וועלכער האט לעצטן מיטוואך אפגעהאלטן א פארהער ווענן דער קאנסטיטוציאנאליטעט פונ׳ם מישיגאנער רעגיסטראציע ביל, האט שוין דערגעריכט א באשלום, ווי עס ווערט דא היינט באקאנט. דער באשלום וועט אבער ניט פארעפנט־לאכט ווערן ביז׳ן סוף פון דער וואך.

די שטיצער פונ׳ם רעגיסטראציע ביל גרייטן זיך איצט אריינצוטראגן א נייעס ביל אויף דער קומענדיקער זיצונג פון דער לעגיסלאטור, אויב דער גריכט וועט אנט־סטיטוציאנעל.

דזשוירסי סיטי, נ. דזש., יולי 7 (איטא). דער געזעץ אנגענומען אין ניו־דזשוירסי, וואס פארבאט די באשעפטיקונג פון פרעמדגעבארענע ביי געזעלשאפטלאכע ארבעטן אונטערגענומען פונ׳ם שטאט, איז היינט אריין אין קראפט.

א דעלעגאציע פון דער פאטריאטישער ארגאניזאציע פון אמעריקאנער געבארענע בירגער, באקאנט אונטער׳ן נאמען "תערי קלעי ראט 179", איז נעכטן געקומען קיין טרענטאן, הויפטשטאט פון ניו־דזשוירסי, אויפצופאדערן די פארשייד־ענע דעפארט־מענטן פון דער שטאט רעגירונג, וואס פירן דורך געזעלשאפטלאכע ארבעטן, אז זיי זאלן גלייך אריינפצוזענדן דעם געזעץ.

מופטי רעדט קעגן ציו־ניזם, פאר אראבישער פעדעראציע

פאלעסטינער קאמוניסטן מא־ביליזירן פאר ביראַ בידזשאן

ירושלים, יולי 7 (איטא). — דער גראנד מופטי, אדרעסירנדיק די אראבישע יוגנט באוועגונג אין חיפה, האט געפאדערט די גרינדונג פון א פאן אראבישער פעדעראציע אין ער האט גערופן אלע מוסולמאנישע אראבער צו באקעמפן דעם ציוניזם, ווייל ער שטעלט אין געפאר דעם אידעאל פון אן אראבישער פעדעראציע, שטרעבנדיק צו דער גרינדונג פון א אידישער מלוכה אין פאלעסטינע אז אזוי צעשפאלטנדיק די אראבישע לענדער.

ירושלים, יולי 7 (איטא). — די קאמר־ניסטן דא מאביליזירן איצט קאלאניסטן פאר ביראַ־בידזשאן. צענדליקער האבן זיך שוין פארגעניסטרירט.

ה. סעמועל קרינג באל־פורם ערן־אמט

לאנדאן, יולי 7 (איטא). — סער הער־בערט סעמועל האט היינט אנגענומען די פרעזידענטשאפט פון בריטישן אינסטיטוט פון פילאזאפישע שטודיעס, — וועלכע דער פארשטארבענער לארד באלפור האט פרי־ער פארגענומען.

באלפור איז געווען דער פרעזידענט פון דעם אינסטיטוט זינט זיין גרינדונג אין 1925, ביז זיין טויט, אין 1930.

—(::)—

מארגן ווערט געשטעלט מצבה אויף קבר פון ר. בראנסקי

אלע קרובים און געוועזענע פריינט פון איטערבקה בראנסקי ע״ה זיינען געבעטן צו קומען מארגן אויפ׳ן שערי־צדק ביתˆ עלמין 11 אזייגער אינדערפרי ווען עס וועט געשטעלט ווערן א מצבה אויף איר קבר.

מר. און מרס. לאפידוס, פון סאוט בענד אינדיאנא, פראאייניקטע שטאטן, און מר. און מרס. בראנסקי, פון ווינניפעג, שטעלן די מצבה אויף זייער מוטערס קבר.

—(::)—

שטארבט נאכדעם ווי מען נעמט ביי אים ארויס א צאן

טאראנטא, יולי 7. — נאכדעם ווי א צאן דאקטער האט אים ארויסגעשלעפט א קראנקן צאן האט מייקל דזש. א׳בריי־ען צוזאמענגעבראכן און עטלאכע מינוט שפעטער איז ער שוין געווען טויט. ער איז געשטארבן פון א הארץ אטאקע. עס ווערט געזאגט, אז ער האט געליטן פון קראנישער הארץ קראנקהייט א לענגערע צייט.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

דינסטאג, יולי 7

פיקניק פון כ. י. סיסטערהוד אין קילדא־נען פארק, 2 נ.מ. זאמל פונקט אין פאוויי־פארזעצונג פון עקסטל אוונט (פראגעס און ענטפערס) ביי איד. ארב. קולט. קלוב 8.30 נ.מ., אין פרץ־אינסטיטוט.

מיטוואך, יולי 8

אלגעם פארזאמ. פון ליידים אקז. פון לינת הצדק, 8.30 אוו., אין„ת״ת.

דעבאטע איבער ארטיקלען "וועז איך בין ווייצמאן" ביי בר. 2 פוע״צ, 8.30 אוונט, אין איינגעגעם לאקאל.

פארזאמ. פון בנות־שלום, 8.30 נ.מ., אין נייער ת״ת.

וויכטיקע פעפע. פארזאמ פון ווינניפעג טשאפטער הדסה, 8 נ.מ., אין ציון זאל.

דאָנערשטאָג, יולי 9

טאנץ פון אינדוס. יוניאן אין וואַרקערס צענטער, קאר. באנאסיין און איזאבעל.

פרייטאָג, יולי 10

ארגאניזאציאנס פארזאמ. פון יוגנט ליג־קע פוע״צ, 8.30 אוו., אין פרץ־אינסטיטוט

זונטאָג, יולי 12

יערלאכ. פיקניק פון אינדעפ. פרי לאאן אין סעלקירק וועסט ארויספאר אויף ספעצ. סטריט קארס 10,30 פרי פון סעלקירק און מעקגרעגאר.

ארויספאר פון אינדעפ. ליג און סיק בענ. סאס., אין סעלקירק פארק.

מאָנטאָג, יולי 13

קאלעקשאן מיטינג פון אינדעפ. ליג סיק בענ. סאס., 8 אוונט.

—(::)—

י. מ. ה. א. באשלוס גוט־געהייסן ביי גרויסן מאס־מיטינג

500 מענשן האבן איבערגעפאקט נעכטן דעם י. מ. ה. א. זאל, און א סך האבן גע־מוזט אוועק צוליב מאנגל אין פלאץ, ביי דער מאסן־פארזאמלונג פאררופן פון דער י. מ. ה. א. צו בארייכטן וועגן זייער באַ־שלוס צורוקצוציען זיך פון דער מאניטאַ־בער פוטבאל ליגע, צוליב די דיסקרימינא־ציעס פון וועלכע די אידישע שפילער קומט זיך אויס אויסצושטיין.

די פארזאמלונג האט איינשטימיג גוט־געהייסן דעם באשלוס און האט מיט ענ־טוזיאזם אנגענומען דעם פארשלאג צו גרינדן א אידישע פוטבאל ליגע. עס האט זיך ארויסגעצייגט, אז די ליגע וועט זיין זיכער אמווייניקסטנס מיט דריי סיניאר טימס און מיט פיר דזשוניאר טימס פאר׳ן אנפאנג, און נאך וועלן צוקומען.

די פארזאמלטע האבן זיך פארפליכטעט צו שטיצן די אידישע ליגע מיט וואס זיי וועלן קאנען.

הואוועדס מאראטאריום גייט אריין אין קראפט

אויסגלייך דערגרייכט מיט פראנקרייך, און אלע פאראינטערע־סירטע צדדים האבן שוין געגעבן זייער צושטימונג

פאריז, יולי 7. — אן אפמאך איז לעצטן אוונט דערגרייכט געווארן צווישן פראנק־רייך און די פאראייניקטע שטאטן וועגן דער מאראטאריום פראנג, אין אלע לענדער האבן שוין אזוי צוגעשטימט צו דעם פלאן.

לויט׳ן אפמאך צאלט דייטשלאנד דאס יאר אירע רעפעראציעס ווי ביז איצט, אבער זי קריגט גלייך צוריק דאס געלט אויף באנדס, גאראנטירט מיט די דייטשע איינזבאנען.

וואשינגטאן, יולי 7. — נאכדעם ווי פראנקרייך האט צוגעשטימט צו פרעזי־דענט הואוועדס מאראטאריום פלאן, איז דער פלאן איצט אין קראפט, פון יולי 1טן אן.

דער פונקט וועגן דייטשע צאלונגען מיט סחורה איז איבערגעלאזן געווארן פאר עקספערטן צו באשליסן.

פראגע פון צאלונגען מיט סחורה איז געווען הויפט שטערונג צו אויסגלייך

וואשינגטאן, ד. ק., יולי 6.— בלויז איין פונקט דארף נאך אויסגעגליכן ווערן צווי־שען די פאראייניקטע שטאטן און פראנק־רייך, און דער הואוועד פלאן וועגן א יארלאכן מאראטאריום פאר אלע מלחמה חובות וועט קאנען פארווירקלאכט ווערן.

די פראגע איז וועגן דייטשלאנדס צאַ־לונגען מיט סחורה. ליטס׳ן יאנג פלאן קאן דייטשלאנד צאלן א טייל פון איר חוב צו די אליאירטע מיט סחורה אנשטאט געלט, — דאס יאר אויף זיבן הונדערט מיליאן מארק. פראנקרייך וויל, ווי עס זעט אויס, אז דייטשלאנד זאל דורכן מאַ־ראטאריום באפרייט ווערן פון די צאלונ־גען אין מזומן געלט, אבער ניט פון די סחורה ליפערונגען. אמעריקע שטודירט דעם פלאן, און זי וועט אים ניט אנגעמען אויב נאר ער וועט זיך ארויסציינן צו זיין אין גייסט ניט אין אנקלאנג מיט׳ן הואוועד פלאן.

—(::)—

קאמוניסטן שטעלן ארויס קאנד־דאט אין איסט האמילטאן

האמילטאן, יולי 7. — די קאמוניסטן שטעלן ארויס א קאנדידאט אין איסט האמילטאנער ביי־עלעקשאן פאר׳ן פעדע־ראל פארלאמענט, וואס דארף פארקר־מען אונזוסט צענטן.

די קאנסערוואטיוון און די ארבעטער שטעלן אויף זיכער ארויס זייערע קאנדי־דאטן, אבער ווענן די ליבעראלן אין עס נאך ניט זיכער.

פאלעסטינע אויס אין געריכט, אז דאקטאריע איז ניט זיין באשעפטיקונג

כאטש ביילי בלעק א אינדיאנער "דאק־טאר" העלפט זיינע חולאים וויפיל א טויזן באנקעס, האט ער דאך געהאלטן אין איין "פראקטיצירן מעדיצין" צווישן זיינע שכנים, און ער האט זיי געהאלפן — קרעכצן, און פאר די דאזיקע מיטלען האט ער זיך געלאזט באצאלן א גאנץ גוטן פריים.

דער "דאקטאר" האט באוויזן די בריה־׳ שאפט אפצושטעלן בליטזנג פון נאז ביי אן אינדיאנערן, מיט דער חילף פון גע־וויסע געוויסקן. זיין ביל פאר דער דאזי־קער באהאנדלונג האט באטראגן — איין פערד און א צאל פאסטקעס פאר פוסקן.

ביל בלעק האט אבער געהאט א צאל מער ערנסטע פאציענטן צו וועמעס קראנקהייטן ער האט קיין אנדער מיטל ניט געפונען ווי צו זיינגן לידער פאר־שפארנדיק זיך אין א פינסטערן חדר. אבער ווען די פאציענטן זיינען ניט געהיילט געווארן פון זיינע "קאנצערטן" האט ער זיי דערקלערט אז ער קאן זיי ניט העלפן מחמת די "בייזע רוחות" קאנען ניט פארטריבן ווערן פון זיינע לי־דער.

דער סוף איז געווען אז דער "דאקטאר" האט געמוזט דערשיינען פארן ריכטער פון דער פראווינציעלער פאליציי און ער איז באשטראפט געווארן מיט 25 דאלאר אדער אז צען טעג חד־גריא פאר פראקטיצירן מעדיצין אומגעזעצלאך.

אינדיאנער דאקטאר געפינט אויס אין געריכט, אז דאקטאריע איז ניט זיין באשעפטיקונג

ווייטער פארשידענע נייעס פון אידישן לעבן

אנב - אורדא

פון מארק

וועגן א באזונדער אידישער ספארט־ליגע

ווען מען פרעגט מיך צי ס׳איז גוט וואס די אידישע (י. מ. ה. א.) פוטבאל טימס טרעטן ארויס פון מאניטאבא פוטבאל אסאסיאיישאן און ווילן מאכן שכת פאר זיך, גרינדנדיק א באזונדער אידישע ליגע, — וואלט איך געזאגט, אז ס׳איז ניט גוט, און מען דארף עס אויסמיידן, אויב ס׳איז נאר דא א מעגלאכקייט.

עס זיינען דא געביטן, וואו מיר, ווי א באזונדער נאציאנאלער קרוץ, האבן באזונ־דערע אינטערעסן, — ווי, למשל, אין אונ־זערע איינענע קולטורעלע פראגעס (איינ־שליסנדיק אונזערע שולן) און אונזערע נאַ־ציאנאלע פראגעס (ווי ציוניזם,למשל).

דא דארפן מיר גיין באזונדער. אבער אין אלגעמיינע לאנד פראגן, ווי לאנדס־פאליטיק, און א. וו., האבן מיר ניט וואס צו אפטיילן זיך פון אנדערע, ניט־אידישע מיטביירגער (סיידן וואו ס׳איז דא אויסצו־קומען ספעציעלע אידישע פארערונגען).

באזונדערס האט עס ניט קיין זינען אפ־צוטיילן זיך אויפ׳ן געבעט פון ספארט, — א געביט ,וואס דארף זיין א באזונדער בולט׳ער אויסדרוק פון יושר׳דיקייט, ער־לאכקייט, ספארטמאנשאפט און אומפאר־טייאישקייט.

אבער ווי אז די אירן קאנען ווייטער ניט מיטשפילן מיט די ניט־אירן, אז זיי זיינען איבערציינט אז זיי ווערן אומ׳יושר׳דיק און אומספארטיש באהאנדלט, דערפאר וואס זיי זיינען אירן?

דאן איז דא איין בכבוד׳יקער וועג: ארויסגיין, — לאזן די ניט־אירן הנאה צו האבן פון זייער ספארט אויף זייער אייג־גענעם שטייגער און ניט איינענען זיך אין זייערע ביינער, מיט אידישע אמביציעס און מיט אידישע זינן . . .

בעסער זיין גוטע פריינט פון דערווייטן, איידער שונאים פון דערנאענטן.

**

איך ווייס ניט, אויף וויפל די י. מ. ה. א. שפילער זיינען גערעכט מיט זייער באהויפ־טונג, אז זייערע שפילער ווערן כסדר בע־עול׳ט פון די רעפערס.

לאמיר זיך פארשטעלן, אז דער צווייטער צד האט אויך וואס צו זאגן ווענן דעם, און ער באראכטיקט די האנדלונגען פון די רעפערס, באהויפטנדיק, אז זיי זיינען אין די גרעניצן פון די ספארט געזעצן.

אבער די אידישע שפילער פילן כסדר ווי מען רייסט ביי זיי ארויס דורך דיסקרימי־נאציעס די כשר פארדינסט פרוכטן פון זייערע זינן, און באזונדערס וועט מען זיך אויף זיי אן, ווען זיי האלטן ביי געווינען די טשעמפיאנשיפ.

אין די אידישע צושויער האבן שטענדיק האראצוויטיק, צווענדיק עולות קענן די אידישע שפילער, — אזוי אז עס האט גע־טראפן, אז אירן האבן זיך געווארן אויפ׳ן פעלד צו אטאקירן דעם רעפערי, — וואס איז אגב ניט קיין אידישע און ניט קיין ספארטישע מידה.

דאס דארף שוין דיינען פאר גענוג אור־זאך, אז די אירן זאלן זיך בעסער אפטיילן אין באזונדערע ספארט אפטיילונגען, און אויסלעבן זייער איינענעם אימפעס אין א ריין־אידישער סביבה . . .

**

און איך בין גענויגט צו גלויבן, אז די אידישע שפילער זיינען יא געקריוודעט גע־ווארן.

איך נעם דאס פון אן אנדער ספארט גע־ביט דא אין ווינניפעג, וואו די אירן און ניט־אירן האבן זיך באגעגענט, — אינ׳ם קעגיגלאכן שאר־שפיל.

אין שאך־שפיל קאן אן אומ׳יושר׳דיקער רעפערי גארנישט ניט אויפטאן: א איי־נער־פארלירט א שאך פארטיע קאן אים קיין רעפערי ניט העלפן.

אבער אז די אידישע טים האט דא גע־וואונען די טשעמפיאנשיפ, און די אידישע שפילער האבן אין די פאנקורסן געוואונען די העכסטע אויסצייכענונגען, האט מען זיי פשוט איגנאריירט, — מען האט אין דער פרעסע ניט באריכטעט ווענן זייערע זינן.

אינ׳ם שאך־קאלוס פון דער הינער "פרי פרעס" האט איר געקאכט לייענען ווענן שאך נייעסן פון גאר דער וועלט, אויסער פון ווינניפעג, — סיידן ווען דער אידישער שאך־קלוב פלעגט אזעלכע אריינגעבן.

און אז איך האב ביי די אידישע שפילער גענפרעגט די אורזאך, האבן זיי מיר דער־קלערט, אז דער שאך־דעפארטער פון "פרי פרעס", אליין איינער פון די שפילער וואס האט פארלאזן צו די אירן, באריכטעט ניט. און פארטיק . . .

**

מיר האבן אמאל געמיינט, אז מען האט אונז פיינט דערפאר, וואס מיר לעבן אזוי אפגעזונדערט, וואס מיר מישן זיך ניט אינ׳ם לעבן פון אונזערע שכנים.

עס ווייזט זיך אבער ארויס, אז מען האט אונז באזונדערס ניט ליב דאן, ווען מיר מישן זיך יא אינ׳ם לעבן פון אונזערע שכנים.

האבן מיר זיך אריינגעלאזן לעצטנס אין אזא גואישער זאך ווי ספארט, האט מען אונז זייער פריינטלאך אויפגענומען אזוי לאנג, ווי מען האט געקאנט ווייזלען זיך אויף אונזער חשבון.

האבן מיר אנגעהויבן דערלאנגען קלעפ, ווייל מען עס ניט ליידן.

אבער בעת פוילישע אדער אונגארישע "ספארטסלייט" קאנען באצאלן די אירן מיט א פאנראמל פאר א מפלה צו אירן, זיינען אונזערע, קאנאדער ספארטסלייט, זייער ווייט דערווייל פון אזא מעטאד.

אבער זיי, די "ווייסע מענשן", ווילן אויך ניט געשלאגן ווערן פון "אויסלענ־דער", פון א "נידעריקערער ראסע", — דער ספארט געפינט זיך ליידער ביי אונז נאך ניט אין הענט פון 100־פראצענטיקע ספארטלייט וואס זאלן מער זיין פאראינ־טערעסירט אינ׳ם ספארט, ווי אינ׳ם זיג.

דאס איז, זעט מיר אויס, דער איינדרוק פון די אידישע שפילער, — און ס׳איז גלייכבאר, אז זיי זאלן זיך אפטיילן.

ווענדער אין אמעריקע

ווייטערע נייעס פון אונזערע לאנדסלייט

ווייטערע נייעס פון אונזערע לאנדסלייט

ווייטערע נייעס פון אונזערע לאנדסלייט

כרענדאנער פאליציי געפינט אויס אז ניט דאס קינד איז פאפולער, נאר דאס ווענגלע

ברענדאן, יולי 7. — ניק שארבינין האט אפנס געהאט זייער א פאפולערן קינד, האט די הינע פאליציי געטראכט, זעענדיק ווי מענשן דרייען זיך אזוי ניי־געריק ארום דעם ווענגלע וואס ער האט לעצטע וואך ארומגעפירט אויבער דער ברענדאנער עקסיבישאן.

אויסלאכע ווייל, האבן די פאליציסטן באמערקט, נייט מען צו צום ווענגלע, מען הויבט אויף דעם צוזעץ און מען עוסק׳ט זיך דארטן מיט דער גרעסטער אויפמערק־זאמקייט. און דאס קינד זעט אויס צו זיין א רואיקס, — מען הערט ניט פון אים קיין געשריי, אויסער א בולבען זיך פון א פלעשל, — מסתמא טרינקט עס צום סוף האבן די פאליציסטן ניט אויס־געהאלטן זייער נייגעריקייט, און זיי האבן פרעזענטירט א געוואלט באקאנען זיך מיט׳ן גערענגלאך געוואלט יאמל.

זיי האבן ניט געפונען אז דאס קינד זאל זיין אן אויסערגעוויינלאכס, אבער דערפאר איז דאס ווענגלע געווען א קוב־ציקס, און אונטער א פאלשן דעק איז גע־ווען א גוטער זאפאס פון משקה, מיט וועלכער דארטיקע געסט ביי דער "עק־סבישאן" האבן געלאשן זייער דארשט.

ניקן האט דערנאך די געשיכטע אין גערויכט געקאכט צוויי הונדערט דאלאר, אויסער א גאלדענעם פרוכט ווערט 10 טויזנט לעי.

באפעלקערונג פון ענג־לאנד און ווייל 40 מיל.

לאנדאן, יולי 7. — דער פערליימינ־רער צענזוס וואס איז געגומען געווארן אין אפריל מאנאט באווייזט אז די באַ־פעלקערונג פון ענגלאנד און ווייל באַ־שטייט איצט פון 39 מיליאן, 947 טויזנט און 931 נפשות. דער דאזיקער צי־פער איבערשטייגט דעם צענזוס פון 1921, אויף צוויי מיליאן, 61 טויזנט און 232 נפשות.

דער איצטיקער צענזוס באווייזט אז אין ענגלאנד און אין ווייל זיינען פאַ־ראן 19 מיליאן, 138 טויזנט און 844 זכרים און 20 מיליאן, 809 טויזנט און 87 נקבות.

טשערנאָוויצער שול באַ־גנב־עט

טשערנאָוויץ, יולי 7 (איטא). — אומ־באקאנטע האבן זיך דא לעצטע נאכט איינ־געבראכן אין דער שול אין ברוקענסטער. האבן געשענדעט די שול און ארויסגע־גנב׳עט א גאלדענעם פרוכט ווערט 10 טויזנט לעי.

ווייטערע נייעס פון אונזערע לאנדסלייט

אנב - אורדא

פון מארק

ווענדער אין אמעריקע

ווייטערע נייעס פון אונזערע לאנדסלייט